

Årsaker til rasisme

104472

Jeg ser det har vært en del reaksjoner på stortingsrepresentant, Fridtjof Frank Gundersens «lille blå» brosjyre om «Folkevandringen til Europa og Norge». Flere har uttrykt avsky for dette skrift som de mener er preget av fremmedhat og rasisme.

Jeg har lest Fridtjof Frank Gundersens brosjyre med stor interesse, men kan med min beste vilje ikke forstå at det skulle være noen grunn til å betegne dette skrift som rasistisk, som en trykksak det må taes sterk avstand fra. Tvert imot tror jeg at svært mange kan slutte seg til de fleste av de synsmåter på innvandring og innvandringspolitikk forfatteren her gir uttrykk for, og det folk som ellers står meget fjernt fra Fremskrittspartiets samfunnssyn og politikk. Når denne tilslutning bare sparsomt er kommet til uttrykk, er det nok fordi man er redd for å bli beskyldt for rasisme, eller for å bli slått i hartkorn med andre synspunkter fra det parti Gundersen representerer.

I utgangspunktet tror jeg det er nødvendig å presisere at den allment godtatte definisjon av «rasisme» er et menneskesyn som bygger på oppfatningen om enkelte rasers overlegenhet i relasjon til andre, og videre at det eksisterer grunnleggende forskjeller mellom de ulike menneskeraser blant annet med hensyn til åndsevner. - Dette er klart menneskediskriminerende og uakseptable synsmåter som ikke hører hjemme i et sivilisert samfunn, og som jeg tror det er få som vil bekjenne seg til. Men bevares - det fins noen - også i vårt land. Imidlertid tror jeg hverken Fridtjof Frank Gundersen, Karl I. Hagen, og for den saks skyld Arne Myrvold eller representanter for Fedrelandspartiet, kan henregnes til denne kategori. Selv om de sistnevnte er ekstremt selv gode i sin nasjonalisme, sterkt forblindet i sin isolasjonisme og dertil lite tiltalende i sin agitasjon, kan de neppe karakteriseres som rasister.

Rasisme er noe grunnleggende inhumant preget av forakt for visse menneskegrupper. - Men la det i den forbindelse også være sagt, å



Thorleif Øisang

ha kritiske bemerkninger til en liberal innvandringspolitikk, å nære betenkeligheter ved en sterk strøm av mennesker til vårt land med en fremmed etnisk, kulturell og religiøs bakgrunn, ikke er rasisme.

Jeg tror at noe av årsakene til de tendenser til fremmedfrykt og rasisme vi har i dag, skyldes den *overtoleranse* som fra bestemt hold gjorde seg gjeldende da innvandringen her til landet startet for alvor for en del år siden. Den politiske venstresidens omfavnelse av innvandrere med en annen kulturbakgrunn enn vår egen, lovprisningen av det fargerike fellesskap, forsvaret av innvandrere nær sagt i enhver sammenheng - selv når de gjorde seg skyldig i klare lovbrudd - har ført til at opinionen etter hvert har slått kontra. Folk har fått inntrykk av at vi står overfor en omvendt diskriminering, i favør av innvandrerne. Det vil man ikke finne seg i, noe som igjen fører til antipati mot en menneskegruppe man mener myndighetene favoriserer. Dertil kommer at de grupper som er mest ytterliggående, enn si rabiater, i sin angivelige kamp mot rasisme - som for eksempel Blitzerne - neppe er dem som nyter størst tillit i blant folk.

Jeg betviler ikke at de fleste av dem som har gått i spissen for å tale innvandrernes sak har gjort dette ut fra sann menneskevennlighet. De har følt at det har

vært viktig og nødvendig å tale minoritetenes, flyktningenes og den svakere parts sak. Men denne menneskevennlighet blir noe «svekket» ved at innvandrere debatten temmelig ensidig har vært dominert av dem, som fra et ståsted - les «bosted» - gjerne fjernt fra de områder som har innvandrede inn på livet, hemningsløst har kunnet slynge ut beskyldninger om «brungrums» og rasisme hos et faktisk borgerkap. Alminnelige folk reagerer i det hele på at den radikale, progressive intelligentsia skal belære dem i deres holdninger.

Hvordan kan vi så hindre rasisme? Jo, i første rekke ved å vise en viss edruelighet i innvandreredebatten, ved ikke å svinge seg til de indigerte høyder i noen retning. En gryende rasisme stanses ikke ved en ensidig og dirrende apell om bare å være mild og kjærlig mot alle innvandrere. Heller ikke bidrar det til gode forhold mellom innvandrere og den øvrige befolkning at massemedia, med sterke farver og med adskillig monotoni henleder oppmerksomheten på alt som i det hele *kan tenkes* å ha et aldri så lite anstrøk av rasisme i seg. Påminnelser om at vi er en nasjon av rasister bidrar bare til å skjerpe motsetningene.

Det sentrale prinsipp i myndighetenes håndtering av innvandrerspørsmål må være rettferdighet og likhet samme trygghet og beskyttelse, samme ytelser fra samfunnet overfor innvandrere som for nordmenn. Men på samme måte som vi som reiser oss som norske forbeholder oss retten til å ha meninger og uttale oss om andre - gjerne sterkt og kritiserende - må vi ha akkurat den samme rett til meningsytring overfor dem som i fremtiden kanskje skal bli våre landsmenn. Denne retten er faktisk en sikkerhetsventil som gjør at vi tåler hverandre og liker hverandre trass i meningsmotsetninger.

Uten denne rett, som uavkortet må gjelde begge veier vil forholdet mellom landsmenn bare bli forvridd, vel egnet til å nøre opp under gryende rasisme.

Av Thorleif Øisang